

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se (kopia)

Yttrande över betänkande Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102)

Er beteckning: Ju2025/02076

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Dalarnas län anser att flera uppgifter som nu föreslås flyttas från Polismyndigheten med fördel i stället skulle kunna flyttas till länsstyrelserna.

Samordning av remissvar

Nedan följer Länsstyrelsen i Dalarnas läns synpunkter på förslagen i utredningen och där vi till viss del har en annan åsikt än det gemensamma svaret. Detta framgår under rubrikerna Hantering av begäran om rättelse och bestridande enligt lagen om felparkeringsavgift och Stämningssmannadelgivning.

Med anledning av remissen har länsstyrelserna tagit fram ett förslag till gemensamt svar för landets länsstyrelser att utgå ifrån. Länsstyrelserna vill på detta sätt visa vår gemensamma vilja och förmåga att ta oss an nya uppdrag och uppgifter.

Det har varit upp till varje länsstyrelse att avgöra i vilken utsträckning det gemensamt framtagna svaret ska användas. Det innebär att även om svaren påminner om varandra kan variationer förekomma.

Länsstyrelsernas roll

Länsstyrelserna ansvarar för den statliga förvaltningen i landet och har en lång tradition och erfarenhet av att hantera många olika typer av förvaltningsärenden.

Nationella beslut och lagar får på detta sätt genomslag lokalt, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden. Styrkan med att

ha 21 myndigheter med representation över hela landet är att staten kan kombinera central styrning med lokal kännedom och närvaro.

Genom att flytta föreslagna ärendegrupper till länsstyrelserna skulle ärendehanteringens behållas inom staten och förändringen skulle bli mindre kännbar jämfört med en flytt till kommun.

Länsstyrelserna har med sin bredd av uppgifter och sakområden byggt upp en kompetens och effektivitet när det gäller ärendehantering. Detta gör länsstyrelserna särskilt väl lämpade att hantera många olika typer av uppgifter och ärenden.

Övriga tillstånd enligt ordningslagen

Under förutsättning att prövningen av de aktuella tillstånden flyttas från Polismyndigheten föreslår länsstyrelsen att de i stället ska flyttas till länsstyrelsen.

Ärendena handläggs i nuläget av en statlig myndighet. Det finns starka skäl till att den statliga kontrollen över ärendegrupperna bör finnas kvar. Syftet med ordningslagen är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Frågan rörande allmän ordning är inte i egentlig mening någon kommunal angelägenhet (prop. 1992/93:210 s. 154). Enligt länsstyrelsens uppfattning bör upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet enligt ordningslagen även fortsättningsvis vara en fråga för staten.

Länsstyrelsen har en geografisk närhet till allmänheten samt en övergripande lokal och regional kunskap samt en helhetssyn som är mycket värdefull i sammanhanget.

Ett beslut om tillstånd enligt 3 kap. ordningslagen, eller i en lokal föreskrift, får förenas med de villkor som behövs av hänsyn till trafiken samt till allmän ordning och säkerhet. Villkoren får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller på annat sätt göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. De nämnda kraven på utformningen av villkor gäller även vid antagandet av kommunens lokala föreskrifter. Länsstyrelsen har som överprövande instans av alla lokala föreskrifter god kompetens och långvarig erfarenhet vid prövningen av vad som utgör onödigt tvång på allmänheten och obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Tillstånd till sprängning inom detaljplanelagt område

Länsstyrelsen anser att tillstånd till sprängning inom detaljplanelagt område ska flyttas till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen handlägger ärenden med koppling till tillstånd till sprängning och hanteringen av brandfarliga och explosiva varor. Det gäller framför allt ärenden om transport av farligt avfall och ärenden enligt sevesolagstiftningen, som syftar till att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. En flytt till länsstyrelsen skulle även ge en mer enhetlig och regional syn på miljökonsekvenserna av sprängningar (se Naturvårdsverkets förslag i SOU 2002:70 s. 89).

Tillstånd till skjutning med eldvapen inom detaljplanelagt område

Utredningen En ny nationell myndighet för viltförvaltning (SOU 2025:50) föreslår att tillståndsprövningen av civila skjutbanor ska flyttas från Polismyndigheten till länsstyrelsen. Enligt utredningen har länsstyrelsen goda förutsättningar att ta över ansvaret att besikta och ge tillstånd för civila skjutbanor (se SOU 2025:50 s. 357).

Vid en sådan flytt ter det sig lämpligt att även tillstånd till skjutning med eldvapen inom detaljplanelagt område flyttas till länsstyrelsen.

Utöver länsstyrelsens kompetens inom sakområdena viltvård, skyddsjakt och civil beredskap, finns det en samordningsvinst om tillstånd till skjutning med eldvapen flyttas till länsstyrelsen.

Tillstånd för den under 18 år att använda luft- eller fjädervapen

Tillstånd för den under 18 år att använda luft- eller fjädervapen bör flyttas till länsstyrelsen av samma skäl som gäller för tillstånd till skjutning med eldvapen inom detaljplanelagt område. De bör i alla fall av samordningsskäl inte skiljas från varandra.

Tillstånd till användning av pyrotekniska varor

Denna ärendegrupp bör flyttas till länsstyrelsen utifrån samma skäl som för tillstånd till sprängning. Dessutom bör ärendegrupperna av samordningsskäl inte separeras.

Användningen av pyrotekniska varor har en stark koppling till upprätthållandet av allmän ordning. Användningen ställer även höga krav på säkerhet, inte minst vad gäller risken för brandspridning. Länsstyrelsen har behörighet att meddela föreskrifter om förbud helt eller delvis mot eldning utomhus samt om liknande förebyggande åtgärder mot brand (2 kap. 7 § första stycket förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor). Länsstyrelsen har därför god kompetens i fråga om riskerna kring spridning av bränder och säkerhet i allmänhet.

Tillstånd enligt lokala föreskrifter

Kommuner kan genom lokala föreskrifter bestämma att tillstånd krävs till exempel för användning av offentlig plats. Länsstyrelsen anser att dessa tillstånd ska flyttas till länsstyrelsen.

De lokala föreskrifterna, och de tillståndskrav som föreskrifterna uppställer, avser oftast frågor om upprätthållandet av den allmänna ordningen (buller, insamling av pengar, högtalarutsändning med mera).

De lokala föreskrifterna i landets kommuner är snarlika varandra, men tillståndsprövningen kan vara spretig och oförutsägbar för den enskilde. Länsstyrelsens överprövning av lokala föreskrifter leder inte sällan till att länsstyrelsen upphäver någon eller flera av de föreskrifter som kommunen antagit. Det är länsstyrelsens uppfattning att det generellt sett finns en varierande kompetens i de avvägningar som kommunen måste göra enligt ordningslagen.

Tillstånd att inneha eller använda pyrotekniska varor på en idrottsanläggning vid idrottsarrangemang

Enligt länsstyrelsens mening bör tillståndsprövningen enligt 5 kap. 3 § ordningslagen vara kvar hos Polismyndigheten.

Tillstånd till användning och innehav av pyrotekniska varor på en idrottsanläggning vid idrottsarrangemang har ett nära samband med polisens prövning av offentliga tillställningar enligt 2 kap. ordningslagen. Båda prövningarna har polisiär relevans och de bör för helhetens och enkelhetens skull hanteras av samma instans. Länsstyrelsen instämmer inte i utredningens bedömning att samordningsvinsten blir större om tillstånd till användning av

pyrotekniska varor enligt 3 kap. 7 § ordningslagen och tillstånd enligt 5 kap. 3 § ordningslagen samlas hos samma huvudman.

Om tillstånd enligt 5 kap. 3 § ordningslagen flyttas från Polismyndigheten anser länsstyrelsen att prövningen ska flyttas till länsstyrelsen. Prövningen bör stanna kvar hos staten av samma skäl som gäller för övriga aktuella tillstånd i 3 kap. ordningslagen.

Hantering av begäran om rättelser och bestridanden enligt lagen om felparkeringsavgift (1976:206)

Länsstyrelsen i Dalarnas län föreslår att rättelser och bestridanden enligt lagen om felparkeringsavgift ska flyttas till länsstyrelsen och framhåller att utredningens förslag om en flytt av ärendegruppen till Transportstyrelsen också kan vara en bra lösning.

Länsstyrelserna har en bred kompetens och upparbetad administration och effektivitet i fråga om handläggning av förvaltningsärenden.

Instängsling och andra skyddsåtgärder vid övergivna gruvhål

Länsstyrelserna instämmer i utredningens förslag att länsstyrelsen ska överta Polismyndighetens skyldigheter angående utredning och bedömning av behovet av inhägnad av övergivna gruvhål samt kostnaderna för sådan inhägnad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Höij med beredskapshandläggare Helle Bryn-Jensen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Rättschef Lars Andersson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.